

ਬਾ ਅਦਾਲਤ ਐਸ.ਐਸ.ਦੁਲਤ, ਇੰਦਰ ਦੇਵ ਦੁਆ ਅਤੇ ਦਯਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਮਹਾਜਨ ਜੇ.ਜੇ.

ਪ੍ਰੀਤਮ ਕੌਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ।

ਬਨਾਮ

ਪੈਪਸੂ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ, -ਜਵਾਬਦਾਤਾ।

ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਨੰ. 22 ਆਫ 1958

ਪੈਪਸੂ ਕੋਰਟ ਆਫ ਵਾਰਡਜ਼ ਐਕਟ (2008 ਬੀਕੇ ਦਾ ਨੰਬਰ 1) - ਸੈਕਸ਼ਨ 5(2) - ਕੀ ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਤਿ ਵਾਇਰਸ ਹੈ-ਰੈਜ਼ ਨਿਆਂ-ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ-ਕੀ ਰੈਜ਼ਿਊਡੀਕੇਟਾ-ਓਬਿਟਰ ਡਿਕਟਮ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ- ਕੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ- ਜ਼ਿਊਡੀਕੇਟਾ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼-ਕੀ ਮੁਆਫ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੈਪਸੂ ਕੋਰਟ ਆਫ ਵਾਰਡਜ਼ ਐਕਟ, 2008 ਬੀਕੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 5(2), ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਅਤਿ ਵਾਇਰਸ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਹੈ ਜੋ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਐਕਟ ਕੋਈ ਵੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਵੰਚਿਤ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅੰਦੋਲਨ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਉਪਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵਾਂਝੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਜਾਂ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵਾਰਡਾਂ ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੈਪਸੂ ਕੋਰਟ ਆਫ ਵਾਰਡਜ਼

ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5(2) ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5(2) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਏ) ਵੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇਕੱਲੇ ਲਿੰਗ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਔਰਤ ਨਾਲ ਵਿਤਕਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਮੁੜ-ਨਿਆਇਕ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕੇ, ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਾ ਹੋਣ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁੱਦਿਆਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸਿਰਫ਼ ਰਾਇ ਇੱਕ ਅਟੱਲ ਹੁਕਮ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰੈਜ਼ਿਊਡੀਕੇਟਾ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਮੁਆਫ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

13 ਸਤੰਬਰ, 1960 ਨੂੰ ਮਾਣਯੋਗ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਜੀ.ਡੀ. ਖੋਸਲਾ ਅਤੇ ਮਾਣਯੋਗ ਜਸਟਿਸ ਡੀ. ਕੇ. ਮਹਾਜਨ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਵਾਲੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਵੱਲੋਂ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੁਝ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨੁਕਤਿਆਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਕੇਸ ਦਾ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਦੁਲਟ, ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਦੁਆ ਅਤੇ ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਮਹਾਜਨ ਦੇ ਸੰਪੂਰਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਮਾਨਯੋਗ ਜਸਟਿਸ ਬਿਸ਼ਨ ਨਰਾਇਣ ਦੇ 27 ਸਤੰਬਰ, 1957 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ, ਪੰਜਾਬ ਹਾਈ ਕੋਰਟ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਲੈਟਰਜ਼ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਧਾਰਾ X ਅਧੀਨ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸੀ. ਐੱਮ. ਨੰ. 163/ਪੀ) ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ। 1956) ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ।

ਕੇ.ਐਨ. ਤਿਵਾੜੀ, ਵਕੀਲ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਸੀ.ਡੀ. ਦੀਵਾਨ, ਸਹਾਇਕ ਵਕੀਲ -ਜਨਰਲ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ।

Judgement (ਫੈਸਲਾ)

ਮਹਾਜਨ, ਜੇ.-ਇਹ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਹੈ ਅਤੇ ਬਿਸ਼ਨ ਨਰਾਇਣ, ਜੇ. ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜੋ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਕੋਰਟ ਆਫ ਵਾਰਡਜ਼ ਤੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਪੈਪਸੂ ਕੋਰਟ ਆਫ ਵਾਰਡਜ਼ ਐਕਟ (2008 ਦਾ ਨੰਬਰ 1) ਦੀ ਧਾਰਾ 5(2) (ਏ) ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ। ਇਹ ਅਪੀਲ 13 ਸਤੰਬਰ, 1960 ਨੂੰ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਕੋਲ ਬੈਠਣ ਦੌਰਾਨ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇੱਕ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਹੈ। ਪ੍ਰੀਤਮ ਕੌਰ, ਮੁਕੰਦ ਸਿੰਘ ਦੀ ਵਿਧਵਾ, ਜਿਸਦਾ 11 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1928 ਨੂੰ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁਕੰਦ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਸਮੇਂ ਉਸ ਕੋਲ ਕਾਫ਼ੀ ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਮਕਾਨ ਜਾਇਦਾਦ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਪੁਰਾਣੀ ਜੀਂਦ ਰਿਆਸਤ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜਾਇਦਾਦ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਦੋ ਵਿਧਵਾਵਾਂ, ਯਾਨੀ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਜੀ. ਪ੍ਰੀਤਮ ਕੌਰ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ. ਪਵਿਤਰ ਕੌਰ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਬੇਟੀਆਂ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਡਾ. ਪਵਿਤਰ ਕੌਰ। ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਪਹਿਲੀ ਜੂਨ, 1928 ਨੂੰ ਜੀਂਦ ਦੀ ਨਿਆਂਇਕ ਅਤੇ ਗ੍ਰਹਿ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਪਵਿਤਰ ਕੌਰ ਨੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਮੁਕੰਦ ਸਿੰਘ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਕੋਰਟ ਆਫ ਵਾਰਡਜ਼ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਤਜਵੀਜ਼ ਨੂੰ ਉਸ ਰਾਜ ਦੀ ਕੈਬਨਿਟ ਨੇ 5 ਜੁਲਾਈ, 1928 ਦੇ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰ ਲਿਆ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਮੁਕੰਦ ਸਿੰਘ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਵਾਰਡਜ਼ ਜੀਂਦ ਰਿਆਸਤ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ।

ਭਾਰਤ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜੀਂਦ ਰਾਜ ਸਮੇਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਸ਼ਾਸਕਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਹਨਾਂ ਰਾਜਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪਟਿਆਲਾ ਅਤੇ ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਯੂਨੀਅਨ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਇੱਕ ਯੂਨੀਅਨ ਬਣਾਇਆ। ਇਸ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, 2005 ਦਾ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਨੰਬਰ 1 ਬੀ.ਕੇ. (ਦਿ ਪਟਿਆਲਾ ਐਂਡ ਈਸਟ ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟਸ ਯੂਨੀਅਨ ਐਡਮਿਨਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਆਰਡੀਨੈਂਸ, 2005 ਬੀ.ਕੇ.) ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ:-

"3. ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਾਲੇ ਰਾਜ ਦਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਉਪਰੋਕਤ ਰਾਜ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨ, ਆਰਡੀਨੈਂਸ, ਐਕਟ, ਨਿਯਮ, ਵਿਨਿਯਮ, ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ, ਹਿਦਾਇਤਾਂ, ਫਿਰਮਾਨ-ਏ-ਸ਼ਾਹੀ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਤਾਕਤ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਪਟਿਆਲਾ ਰਾਜ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ, ਉਕਤ ਰਾਜ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਰਤਨ ਪਰਿਵਰਤਨ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਅਜਿਹੇ ਸੰਧੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਸਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨ ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜੋ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਾਲੇ ਰਾਜ ਦੇ ਦਫਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਹੈ, ਇਸ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ; ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਾਲੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸਮੇਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਹੈ।"

ਇਸ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਅਨੁਸਾਰ 20 ਅਗਸਤ, 1948 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੀਂਦ ਦੇ ਸਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਣੇ ਸਨ ਅਤੇ ਪਟਿਆਲਾ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਹੋਣੇ ਸਨ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੈਕਸ਼ਨ 1 ਅਤੇ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਦੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਦੇਖੋ)। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ 20 ਅਗਸਤ, 1948 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੋਰਟ ਆਫ ਵਾਰਡਜ਼ ਜੀਂਦ ਸਟੇਟ

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਸਹਿ-ਵਿਧਵਾ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਸਕੀ। ਇਸ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਨੂੰ ਪਟਿਆਲਾ ਐਂਡ ਈਸਟ ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟਸ ਯੂਨੀਅਨ ਜਨਰਲ ਪ੍ਰੋਵੀਜ਼ਨਜ਼ (ਪ੍ਰੋਵੀਜ਼ਨ) ਆਰਡੀਨੈਂਸ, 2005 (2005 ਬੀਕੇ ਦਾ XVI) ਦੁਆਰਾ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 2005 ਦੇ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਨੰਬਰ 16 ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਬੀ.ਕੇ. ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ: -

"3. (1) ਨਿਯਤ ਦਿਨ ਤੋਂ, ਸਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਨਿਯਮ, ਵਿਨਿਯਮ, ਉਪ-ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ, ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਤਾਕਤ ਵਾਲੇ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਉਪਬੰਧ, ਉਸ ਦਿਨ ਤੋਂ ਪਟਿਆਲਾ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ, ਪਰਿਵਰਤਨਸ਼ੀਲ ਪਰਿਵਰਤਨ, ਉਸ ਦਿਨ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਰਾਜ ਦੇ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਾਲੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਸਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਹੋਣੇ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਣਗੇ:

ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਸਾਰੇ ਮੁਕੱਦਮੇ, ਅਪੀਲਾਂ, ਸੰਸ਼ੋਧਨ, ਅਰਜ਼ੀਆਂ, ਸਮੀਖਿਆਵਾਂ, ਫਾਂਸੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈਆਂ, ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ, ਭਾਵੇਂ ਦੀਵਾਨੀ ਜਾਂ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਂ ਮਾਲੀਆ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਾਲੇ ਰਾਜ ਦੇ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲੰਬਿਤ, ਇਸ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਨਿਯਤ ਦਿਨ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਾਲੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

(2) * * * * *

ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਸਹਿ-ਵਿਧਵਾ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਪਟਿਆਲਾ ਅਤੇ ਈਸਟ ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟਸ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਮਾਲ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ (ਨੰਬਰ 58, ਮਿਤੀ 20 ਸਤੰਬਰ, 1950) ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਸੰਗਰੂਰ, ਸੀ. ਸੰਗਰੂਰ ਦੇ ਮਰਹੂਮ ਮੁਕੰਦ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸੰਪਤੀ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ ਕੋਰਟ ਆਫ ਵਾਰਡਜ਼ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਵਾਰਡਾਂ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ 5 ਜੁਲਾਈ, 1928 ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਜੀਂਦ ਰਾਜ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ

ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀ। ਇਹ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ 1 ਅਕਤੂਬਰ, 1950 ਨੂੰ ਪੈਪਸੂ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਲਾਗੂ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਿਸ ਕਾਨੂੰਨ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਸਹਿ-ਵਿਧਵਾ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਪਟਿਆਲਾ ਕਾਨੂੰਨ ਸੀ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀਆਂ ਹਨ। ਫਰਕ ਸਿਰਫ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਬਾਅਦ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਚ ਉਸ ਢਾਂਚੇ ਵਿਚ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕੁਝ ਪਰਿਣਾਮੀ ਸੋਧਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੇ ਸੰਚਾਲਿਤ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਪਟਿਆਲਾ ਕੋਰਟ 55 ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਦੇ ਵਾਰਡਜ਼ ਐਕਟ, 2000 ਬੀ.ਕੇ., ਕਿਉਂਕਿ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਉਹ ਪੈਪਸੂ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹਨ। ਦੋਵੇਂ ਐਕਟ ਇੱਕੋ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ। ਸੈਕਸ਼ਨ 2 ਦੁਆਰਾ ਪੈਪਸੂ ਐਕਟ ਨੇ ਪਟਿਆਲਾ ਐਕਟ, 2000 ਬੀ.ਕੇ. ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ, ਅਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ: -

"ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ, ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ, ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ, ਫਾਰਮ ਅਤੇ ਲੀਜ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ, ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰ, ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ਾਂ, ਜਿੰਨਾ ਹੋ ਸਕੇ, ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। , ਕ੍ਰਮਵਾਰ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ, ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ, ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ, ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ, ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ, ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ।"

ਪੈਪਸੂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3(d) ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ: -

"3(d).- 'ਜ਼ਮੀਨ-ਹੋਲਡਰ' ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦਿਲਚਸਪੀ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਮਾਲਕ ਵਜੋਂ, ਭੂਮੀ ਮਾਲੀਆ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ, ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਵਾਲੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦਾ ਪਟੇਦਾਰ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਹੋਰ;"

ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਹੈ, ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਲਦੀ ਹੈ: -

"5. (1) ਕੋਈ ਵੀ ਜ਼ਮੀਨ-ਧਾਰਕ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਕੋਰਟ ਆਫ ਵਾਰਡਜ਼ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਰੱਖੀ ਜਾਵੇ, ਅਤੇ, ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਸਰਕਾਰ, ਜੇ ਉਹ ਇਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜਨਹਿਤ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ।

(2) ਜਦੋਂ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਜ਼ਮੀਨ-ਧਾਰਕ ਹੈ-

(a) ਔਰਤ ਹੋਣ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਜਾਂ

(b) * * * * *

(c) * * * * *

(d) * * * * *

ਉਸ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਜਾਂ ਅਯੋਗ, ਸਰਕਾਰ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਜ਼ਮੀਨ-ਧਾਰਕ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਕੋਰਟ ਆਫ ਵਾਰਡਜ਼ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਰੱਖੀ ਜਾਵੇ:

ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਧਾਰਾ (ਸੀ) ਜਾਂ ਧਾਰਾ (ਡੀ) ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਜ਼ਮੀਨ-ਧਾਰਕ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਜਾਂ ਸਮਾਜਿਕ ਮਹੱਤਵ ਵਾਲੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਜਨਤਕ ਨੀਤੀ ਜਾਂ ਆਮ ਹਿੱਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਅਜਿਹਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਫਾਇਦੇਮੰਦ। *"

(3) * * * * *

ਸੈਕਸ਼ਨ 11, 12 ਅਤੇ 52 ਵਿੱਚ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹਨ: -

"11(1) ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕਿ ਕੀ, ਕਿਸੇ ਜ਼ਮੀਨ-ਧਾਰਕ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, -

(a) ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 5 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ

(b) ਕੋਰਟ ਆਫ ਵਾਰਡਜ਼ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ, ਜਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਰਿਪੋਰਟ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਜ਼ਮੀਨ-ਧਾਰਕ ਦੀ ਕਿਸੇ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੰਗੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 5, ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਜਿਹੇ ਜ਼ਮੀਂਦਾਰ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ, ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਤੱਕ, ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਅਸਥਾਈ ਹਿਰਾਸਤ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਦੋਵੇਂ, ਅਜਿਹੇ ਜ਼ਮੀਂਦਾਰ ਦੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦਾ ਹੈ।

(2) ਜੇਕਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਨਾਬਾਲਗ ਹੈ, ਤਾਂ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਨਾਬਾਲਗ ਦੀ ਕਸਟਡੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਸਥਾਨ ਅਤੇ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਾਬਾਲਗ ਦੀ ਭਵਿੱਖੀ ਹਿਰਾਸਤ ਲਈ, ਕੋਰਟ ਆਫ ਵਾਰਡਜ਼ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦਾ ਹੈ।

(3) ਜੇਕਰ ਨਾਬਾਲਗ ਔਰਤ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਢੰਗ ਅਤੇ ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(4) ਜੇਕਰ ਭੂਮੀ-ਧਾਰਕ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਦਾ ਦਿਮਾਗ ਹੈ, ਤਾਂ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਅਜਿਹੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇੱਕ ਸਮਰੱਥ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਵੇਗਾ। ਜਾਂ ਉਹ ਦਿਮਾਗੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ।

“12(1) ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਹਰ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ, 1908, ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਰਤਨਸ਼ੀਲ ਪਰਿਵਰਤਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ।”

“52(1) ਇਸ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(2) ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ, ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਜਾਂ ਨੌਕਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਅਦਾਲਤ ਆਫ਼ ਵਾਰਡਜ਼ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਯੁਕਤ ਅਤੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਨੇਕ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੰਮ ਲਈ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਵੇਗਾ।”

ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਧਾਰਾ ਧਾਰਾ 54 ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਆਮ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ 3 ਅਕਤੂਬਰ, 1956 ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਬਿਸ਼ਨ ਨਰਾਇਣ ਜੇ. ਦੁਆਰਾ 27 ਸਤੰਬਰ, 1957 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਮਾਨਯੋਗ ਜੱਜ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਧਾਰਾ 5(2)(a) ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਪੈਪਸੂ ਐਕਟ ਦਾ:-

"ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੌਜੂਦਾ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ 1928 ਵਿੱਚ ਕੋਰਟ ਆਫ ਵਾਰਡਜ਼ ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਹਨ। 11 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1928 ਦਾ ਹੁਕਮ, ਧਾਰਾ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੇ 5(2)(ਏ)। ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਅਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਕੋਰਟ ਆਫ ਵਾਰਡਜ਼ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਇੱਕ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਹ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਵਾਲ ਵਿਚਲਾ ਹੁਕਮ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਨਯੋਗ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਜੋ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (1), ਸੰਵਿਧਾਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇੱਕ ਵੈਧ ਹੁਕਮ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਅਵੈਧ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਐਕਟ ਅਲਟਰਾ ਵਾਇਰਲ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਅਲਟਰਾ ਵਾਇਰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਹੀਂ ਹਨ। * ਅਸੀਂ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪੈਪਸੂ ਕੋਰਟ ਆਫ ਵਾਰਡਜ਼ ਐਕਟ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਸਿਰਫ਼ ਜੀਂਦ ਕੋਰਟ ਆਫ ਵਾਰਡਜ਼ ਐਕਟ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ 1928 ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਸੀ। ਇਹ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਪਟਿਆਲਾ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।"

ਮਾਨਯੋਗ ਜੱਜ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਲਗਭਗ ਛੇ ਸਾਲ ਬਾਅਦ, ਬਹੁਤ ਦੇਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਭੇਜੀ ਗਈ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਪਟੀਸ਼ਨ, ਜੋ ਕਿ 29 ਜੁਲਾਈ, 1958 ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰਬਰ 794 ਆਫ਼ 1958 ਹੈ, ਨੂੰ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇਣਾ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਦੂਜੀ ਵਿਧਵਾ, ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਸੀ. ਪਵਿਤਰ ਕੌਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ

ਅਤੇ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਨਾਲ ਪੱਖਪਾਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਫੰਡ ਕੱਢਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੱਢੀਆਂ ਗਈਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਕਮਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਦੂਜੀ ਵਿਧਵਾ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਕਮਾਂ ਕਢਵਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਪੈਰਾ 23 ਵਿੱਚ, ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦਾਤਾਵਾਂ 1 ਅਤੇ 2 ਦੁਆਰਾ ਰੁਪਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ 40,000 3 ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਤੋਂ ਉਹੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਅਤਿ-ਵਿਰੋਧੀ ਹੈ, ਬਿਨਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ, ਮਾੜਾ ਇਰਾਦਾ, ਦੁਸ਼ਮਣੀ, ਪੱਖਪਾਤੀ, ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਮਾੜੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ। ਆਧਾਰ ਵਿੱਚ, ਪੈਪਸੂ ਕੋਰਟ ਆਫ ਵਾਰਡਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਵਾਇਰਾਂ ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਸਮੇਤ ਸਾਰੇ ਸੰਭਵ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਏ ਗਏ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾਵਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ:-

"(1) ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਸਹਿ-ਵਿਧਵਾ ਅਤੇ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਮਾਲਕ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਤਕਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਇਕੁਇਟੀ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ;

(2) ਕਿ ਇਹ ਡਰ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕੋਰਟ ਆਫ ਵਾਰਡਜ਼ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਮੰਗੀਆਂ ਗਈਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਕੋਈ ਫੰਡ ਨਹੀਂ ਬਚੇਗਾ; ਅਤੇ

(3) ਉਹ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰ: 1 ਅਤੇ 2 ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਾਂ ਕਾਰਨ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰ: 3 ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਧੀਨ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ

ਨੰ: 3 ਨੂੰ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਭੇਜ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਜਾਇਜ਼ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਕਰਨ ਲਈ।"

ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ 27 ਮਈ, 1959 ਨੂੰ ਚੋਪੜਾ ਜੇ. ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਆਈ ਅਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦੂਜੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪੈਪਸੂ ਐਕਟ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਮਾਨਯੋਗ ਜੱਜ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ: -

"ਕੋਰਟ ਆਫ ਵਾਰਡਜ਼ ਦੇ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਤੋਂ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਦੂਜੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ, ਇੱਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ, ਬੇਅਸਰ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 2 ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਫੈਸਲੇ ਲਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਸਵਾਲ ਸਿਰਫ਼ ਅਕਾਦਮਿਕ ਚਰਿੱਤਰ ਦਾ ਹੀ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।"

ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਮਾਨਯੋਗ ਜੱਜ ਨੇ ਇਸ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਕਿ ਪੈਪਸੂ ਐਕਟ ਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅਮਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਜੀਂਦ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। , ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਾਇਰਾਂ ਨੂੰ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਇਹ ਇੱਕ ਪੂਰਵ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਜਿਸਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਨਿਪਟਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ; ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 1950 ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲੈਣਾ ਮਹਿਜ਼ ਉਸ ਹੁਕਮ ਦਾ ਲਾਗੂ ਹੋਣਾ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਸੰਪਤੀ ਦਾ ਨਵਾਂ ਕਬਜ਼ਾ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੇਸ਼ਵਨ ਮਾਧਵਨ ਮੈਨਨ ਬਨਾਮ ਵਿੱਚ ਮਹਾਜਨ ਜੇ.

(ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਉਦੋਂ ਸੀ) ਦੇ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਬੰਬਈ ਰਾਜ
(2)।

"ਇੱਕ ਨਾਗਰਿਕ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਅਨੁਕੂਲ ਹੈ, ਬੇਕਾਰ; ਪਰ ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਨਾਗਰਿਕ ਕੋਲ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਇਸ ਰਾਹਤ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। "

ਜਦੋਂ ਕਿ ਐਕਟ, ਪੈਪਸੂ ਚੋਪੜਾ ਜੇ. ਦੀ ਧਾਰਾ 5(2)(ਏ) ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ:-

"ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਮੰਨ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਧਾਰਨਾ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਵੈਧਤਾ ਹੈ। ਚੁਣੌਤੀ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ, ਮੈਂ ਵਕੀਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਕਿ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਧਾਰਾ ਦੀਆਂ ਦੋ ਕਹੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਹੁਕਮ ਦੋ ਵਿਧਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੁਝ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸ. ਮੁਕੰਦ ਸਿੰਘ ਦੀ ਦਰਖਾਸਤ ਹੁਣ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਅੰਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਜੋ ਹੁਕਮ ਵਿਚ ਦਰਜ ਹੈ। 'ਜ਼ਮੀਨ-ਧਾਰਕ', ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 5 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਸ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਜਿਹੇ ਉਪਬੰਧ ਅਧੀਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਧਾਰਾ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕਤਾ 5 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਉਠਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਧਾਰਾ 5(2) ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ (ਏ) ਅਤੇ (ਬੀ) ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕਤਾ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਸੈਕਸ਼ਨ 5(2), ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ,

ਕਿਉਂਕਿ 'ਜ਼ਮੀਨ-ਧਾਰਕ' ਦੇ ਇੱਕ ਔਰਤ ਹੋਣ ਦਾ ਕੋਈ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, 'ਉਸ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਜਾਂ ਅਯੋਗ' ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਆਰਡਰ।"

ਤੀਸਰੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਲੀਅ ਸਿੱਖਿਅਕ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ:-

"ਆਖਰੀ ਬੇਨਤੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 3 ਨੇ ਹੁਣ ਆਪਣੇ ਸੁਪਰਡੈਂਟਸ ਤੋਂ ਜਾਇਦਾਦ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਨੂੰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਾਧੂ ਭੁਗਤਾਨਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੰਡਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ। ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਦਾਅਵਾ ਜਾਇਜ਼ ਅਤੇ ਬਰਾਬਰੀ ਵਾਲਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਵਾਲ ਇਹ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਕੋਈ ਰਾਹਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਕੋਰਟ ਆਫ ਵਾਰਡਜ਼। ਕੋਰਟ ਆਫ ਵਾਰਡ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦੇ ਹਿਸਾਬ-ਕਿਤਾਬ, ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵੰਡ ਅਤੇ ਸੀਮਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਧਾਰਨਾ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਅੰਤਮ ਫੈਸਲਾ ਅਜੇ ਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਹਰ ਇੱਕ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਝੁਠਲਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ, ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਣਾ ਜਾਂ ਇਸ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਰਾਏ ਜ਼ਾਹਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸਲਾਹ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਸਵਾਲ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਤੱਥ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਮਾਮਲਾ ਕੋਰਟ ਆਫ ਵਾਰਡਜ਼ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ, ਜਿਸ ਕੋਲ ਇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ।

ਮਾਨਯੋਗ ਜੱਜ ਦੇ ਅੰਤਮ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਵੀ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਹ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹਨ: -

"ਮੈਂ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਕਿ ਕੋਰਟ ਆਫ ਵਾਰਡਜ਼ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਲੈ ਲਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਉਮੀਦ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਾਂਗਾ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਤੇਜ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਡਰ ਜਾਂ ਡਰ ਦੇ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਪੱਖਪਾਤ ਅਤੇ ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕੋਈ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ।"

ਇਹ ਸਾਲ 1962 ਵਿੱਚ ਮਾਰਚ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਕੋਰਟ ਆਫ ਵਾਰਡਜ਼ ਤੋਂ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨਾਲ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਬੇਅਸਰ ਹੋ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਪਰ ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਸਿਰਫ਼ ਅੱਖ ਧੋਣ ਲਈ ਹੈ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਦੂਜੀ ਵਿਧਵਾ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। , ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਦੋਵਾਂ ਵਿਧਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਇਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਇੱਕ ਹਲਫ਼ਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ- ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਕੋਈ ਰਾਹਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਉਹ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਯੋਗਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਅਤੇ ਇਹ ਹੈ ਕਿਸ ਗੱਲ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਿਵਾਦ ਲਈ ਛੱਡਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਯੋਗਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਧਿਆਨਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਸਾਲ 1956 ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਕਰੀਬ ਛੇ ਸਾਲ ਦਾ ਸਮਾਂ ਲੱਗ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਮੁੜ ਭੈੜੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਛੱਡਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਤਾਂ ਜੋ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਸਾਲ 1959 ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਚੋਪੜਾ ਜੇ. ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਜੋ ਕਿ ਕਾਫ਼ੀ ਪੇਟੈਂਟ ਹਨ,

ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਮਾਰਚ, 1962 ਦੇ ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਫਿਰ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਰਵੱਈਆ ਅਪਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅੱਗੇ ਅਤੇ ਬੇਲੋੜੀ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਲਈ.

ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਮਾਨਯੋਗ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਵੱਲ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਅਤੇ ਇੱਕੋ-ਇੱਕ ਵਿਵਾਦ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੈਪਸੂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5(2) ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ। ਉਹ ਅਪੀਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ 1950 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਸਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਆਨੰਦ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 19(1)(f) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਗਾਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ।

ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁੱਖ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਗੁਣਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਰਾਜ ਦੇ ਮਾਨਯੋਗ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਏ ਗਏ ਮੁਢਲੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਤਰਾਜ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਚੋਪੜਾ ਜੇ. ਦਾ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰਬਰ 794 ਆਫ਼ 1958 ਅੰਤਰ-ਪਾਰਟੀਜ਼ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਰੈਜ਼ ਜੂਡੀਕੇਟਾ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਚੋਪੜਾ ਜੇ., ਨੇ ਪੈਪਸੂ ਐਕਟ ਦੇ ਵਾਇਰਸ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਉਹ ਫੈਸਲਾ ਜੋ ਅੰਤਰ-ਪਾਰਟੀ ਹੈ, ਰੈਜ਼ ਜੂਡੀਕੇਟਾ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਸਵਾਲ ਹੁਣ ਉਠਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ ਦਰਿਆਓ ਬਨਾਮ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਰਾਜ ਯੂ.ਪੀ. (3)। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਡ ਆਫ਼ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 11, ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਰੈਜ਼ ਨਿਆਂਇਕਤਾ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੇ ਆਮ ਸਿਧਾਂਤ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਹੁਣ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਉਸੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਫੈਸਲਾ ਚੋਪੜਾ ਜੇ.

ਮੁਢਲੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਇਹ ਤੱਥ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਕਿਵੇਂ ਅੱਗੇ ਵਧੀਆਂ। ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ 3 ਅਕਤੂਬਰ, 1956 ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਬਿਸ਼ਨ ਨਰਾਇਣ ਜੇ. ਦੁਆਰਾ 27 ਸਤੰਬਰ, 1957 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ 12 ਦਸੰਬਰ, 1957 ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਜੋ ਚੋਪੜਾ ਜੇ. 29 ਜੁਲਾਈ, 1958 ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ 27 ਮਈ, 1959 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਿਸ਼ਨ ਨਰਾਇਣ ਜੇ. ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਪੈਪਸੂ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਅਲਟਰਾ ਵਾਇਰ ਨਹੀਂ ਸਨ।

ਮੁਢਲੇ ਇਤਰਾਜ਼ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਪਰਤਦਿਆਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਬਿਸ਼ਨ ਨਰਾਇਣ ਜੇ. ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਚੋਪੜਾ ਜੇ. ਉਸੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਚੋਪੜਾ ਜੇ. ਨੂੰ ਪੈਪਸੂ ਐਕਟ ਦੇ ਵਾਇਰਾਂ 'ਤੇ ਬੋਲਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਜਿਹਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਿਸ਼ਨ ਨਰਾਇਣ ਜੇ. ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਚੋਪੜਾ ਜੇ. ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 27 ਸਤੰਬਰ, 1957 ਨੂੰ ਬਿਸ਼ਨ ਨਰਾਇਣ ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਨਿਪਟਾਏ ਗਏ ਮਾਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਚੋਪੜਾ ਜੇ. ਅੱਗੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸੀ। ਅਯੋਗ ਇਸ ਲਈ ਬਿਸ਼ਨ ਨਰਾਇਣ ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਨਿਪਟਾਏ ਗਏ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਚੋਪੜਾ ਜੇ. ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜੋਏ ਚੰਦ ਲਾਲ ਬਾਬੂ ਬਨਾਮ ਕਮਲਕਸ਼ਾ ਚੌਧਰੀ (4) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣ ਵੇਖੋ। ਇਸ ਲਈ, ਚੋਪੜਾ ਜੇ. ਦਾ ਫੈਸਲਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਰੈਜ਼ਿਊਡੀਕੇਟਾ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਵਿਵਾਦਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਰੈਜ਼ਿਊਡੀਕੇਟਾ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਮੁਢਲੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗੁਣ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਤਰੀਕਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵਿਸਤਾਰ ਵਿੱਚ ਦੱਸ ਚੁੱਕਾ ਹਾਂ ਕਿ ਚੋਪੜਾ ਜੇ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤਾ। ਮਾਨਯੋਗ ਜੱਜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੋਰਟ ਆਫ ਵਾਰਡਜ਼ ਤੋਂ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨ ਦੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਦੂਜੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ (ਪੈਪਸੂ ਐਕਟ ਦੇ ਵਾਇਰਜ਼) ਇੱਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਬੇਅਰਥ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਰਡਸ ਦੇ ਵਾਇਰਾਂ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ। ਐਕਟ ਸਿਰਫ਼ ਅਕਾਦਮਿਕ ਚਰਿੱਤਰ ਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਚੋਪੜਾ ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਉਲੰਘਣਾਵਾਂ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਮਹਿਜ਼ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਸੀ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਨਿਆਂ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੇਖੋ ਸ਼ੰਕਰਲਾਲ ਪਟਵਾਰੀ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ। ਹੀਰਾਲਾਲ ਮੁਰਾਰਕਾ (5), ਅਤੇ ਚਿਤਾਲੇ ਦੇ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦਾ ਪੰਨਾ 300, ਵੋਲ. 1, ਜਿੱਥੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਇਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੇਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁੱਦਿਆਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਇ ਹੀ ਇੱਕ ਅਖੌਤੀ ਹੁਕਮ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ, ਅਤੇ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੀ ਮੁਢਲੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਇੱਕ ਤੀਜਾ ਆਧਾਰ ਵੀ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਮੁੱਢਲਾ ਇਤਰਾਜ਼ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਮਾਮਲਾ 13 ਸਤੰਬਰ, 1960 ਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਸੀ.ਜੇ. ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਆਇਆ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤੀ ਨਿਰਣਾਇਕਤਾ ਬਾਰੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਐਕਟ ਦੇ ਵਾਇਰਾਂ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਪੂਰੀ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ। ਇਹ ਨਿਰੀਖਣ ਕਿ ਚੋਪੜਾ ਜੇ ਨੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਇਸ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਮਾਮਲਾ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੁਣ ਵਿਵਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਅਰਥਹੀਣ ਹੋ ਜਾਣਾ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ

ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਨੇ ਇਸ ਕੋਰਸ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਇਤਰਾਜ਼ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰੈਜ਼ ਜੂਡੀਕਾਟਾ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੀ ਇਤਰਾਜ਼ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਅਪੀਲ ਦੇ ਗੁਣਾਂ 'ਤੇ ਆਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਬਿਸ਼ਨ ਨਰਾਇਣ ਜੇ. ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5(2)(ਏ) ਦੇ ਵਾਇਰਾਂ 'ਤੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬੋਲਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਜੀਂਦ ਕੋਰਟ ਆਫ ਵਾਰਡਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਧੀਨ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। , ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਹੜਾ ਐਕਟ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਇਹ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਕੋਰਟ ਆਫ ਵਾਰਡਜ਼ ਐਕਟ ਵਿਚ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਚ ਦੁਆਰਾ ਰਾਜਾ ਹਰਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ (1) ਵਿਚ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮਾਨਯੋਗ ਜੱਜ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਪੈਪਸੂ ਕੋਰਟ ਆਫ ਵਾਰਡਜ਼ ਐਕਟ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜਿਸ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਉਹ ਪਟਿਆਲਾ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਮਾਨਯੋਗ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕੁਝ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਜੀਂਦ ਕੋਰਟ ਆਫ ਵਾਰਡਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੀਤੀ। ਉਸ ਐਕਟ ਨੂੰ 2005 ਬੀ.ਕੇ. ਦੇ ਆਰਡੀਨੈਂਸ। ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀ; ਅਤੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਜੀਂਦ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੂੰ ਅਪਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਉਠਾਈ ਗਈ ਮੁੱਖ ਦਲੀਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ 1950 ਦਾ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਿੱਥੇ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਲਈ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਟਿਆਲਾ ਅਤੇ ਈਸਟ ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟਸ ਯੂਨੀਅਨ ਕੋਰਟ ਆਫ ਵਾਰਡਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। , ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 19(1)(f) ਦੇ ਉਲਟ

ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਐਕਟ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਆਨੰਦ 'ਤੇ ਵਾਜਬ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਜੀਂਦ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਸਾਲ, 1949 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੁਰਦਾ ਪੱਤਰ ਸੀ। 2005 ਦੇ ਆਰਡੀਨੈਂਸ I ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਬੀ.ਕੇ. ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਬਣਾਇਆ। ਇਸ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਅਤੇ 2005 ਬੀ.ਕੇ. ਦੇ ਆਰਡੀਨੈਂਸ XVI ਦਾ ਵੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ, ਨਿਯਮ, ਨਿਯਮ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ, ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਨੇਮਬੱਧ ਰਾਜ ਦੇ ਕਿਸੇ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਇਸ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਨੂੰ ਸੰਘ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ, ਗਠਿਤ, ਜਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਸ 'ਡੀਮਿੰਗ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ਨ' ਦੁਆਰਾ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਅਧੀਨ ਜੋ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੈਪਸੂ ਕੋਰਟ ਆਫ ਵਾਰਡਜ਼ ਐਕਟ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਉਸ ਐਕਟ ਦੇ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਾਂ ਡਿੱਗੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਬਿਸ਼ਨ ਨਰਾਇਣ ਜੇ. ਲਈ ਪੂਰੇ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪੈਪਸੂ ਕੋਰਟ ਆਫ ਵਾਰਡਜ਼ ਐਕਟ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਜੀਂਦ ਕੋਰਟ ਆਫ ਵਾਰਡਜ਼ ਐਕਟ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਲਾਗੂ ਸੀ। 1928 ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਇਹ ਕਿ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਪਟਿਆਲਾ ਕੋਰਟ ਆਫ ਵਾਰਡਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਅਸਲ ਸਵਾਲ ਵੱਲ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬਹਿਸ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਕੀ ਧਾਰਾ 5(2)(ਏ) ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧਤ ਹਾਂ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਉਲਟ ਹਨ, ਅਰਥਾਤ ਆਰਟੀਕਲ 19। ਸੰਵਿਧਾਨ. ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ, ਬਨਾਰਸੀ ਦਾਸ

ਮੌਦੀ ਬਨਾਮ ਸਟੇਟ ਆਫ ਪੈਪਸੂ (6) ਵਿੱਚ ਪੈਪਸੂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਫੈਸਲਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 5(2) (ਏ) ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਹੜਤਾਲ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਵਾਧੂ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 5(2)(ਏ), ਅਰਥਾਤ, ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਦੀ ਵੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਲਿੰਗ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਤਕਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦੋ ਫੈਸਲੇ ਹਨ ਜੋ ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਪੈਪਸੂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਉਲਟ ਹਨ। ਇਹ ਫੈਸਲੇ ਰਾਜਾ ਹਰਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ (1), ਅਤੇ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ. ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ (7)। ਪਹਿਲਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਘੁਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਕੋਰਟ ਆਫ ਵਾਰਡਜ਼ ਅਜਮੇਰ (8) ਵਿੱਚ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ। ਦੂਜੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਰਘੁਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਦੋ ਆਧਾਰਾਂ ਉੱਤੇ ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾ, ਅਰਥਾਤ:-

(1) ਕਿ "1903 ਦੇ ਐਕਟ (ਪੰਜਾਬ ਕੋਰਟ ਆਫ ਵਾਰਡਜ਼ ਐਕਟ) ਨੇ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਢੁਕਵੀਂ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸੈਕਸ਼ਨ 5(2) ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਸੈਕਸ਼ਨ 11 ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ-ਧਾਰਕ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛ-ਪੜਤਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਜਿਸ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਪੁੱਛ-ਪੜਤਾਲਾਂ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ ਅਧੀਨ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ 'ਤੇ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਉਚਿਤ ਜਾਂਚ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਜਾਂਚ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਾਰਡਜ਼ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਨਿਰਧਾਰਨ"; ਅਤੇ

(2) ਕਿ "ਰਾਜ ਦੇ ਮਾਲੀਏ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਅਤੇ ਇਹ ਦੇਖਣ ਲਈ ਕਿ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਨਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਅਜਿਹੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। "

ਪੈਪਸੂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮਾਨਯੋਗ ਜੱਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਹਨਾਂ ਦੋਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਪੈਪਸੂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨਾਲ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਵਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਢੁਕਵੀਆਂ ਹਨ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਵੀ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਮਾਨਯੋਗ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜੋ ਅੰਤਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। - ਲਾਲ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹਨ: -

"ਮਾਨਯੋਗ ਅਟਾਰਨੀ-ਜਨਰਲ ਨੇ ਧਾਰਾ 112 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਲਈ ਤਿੰਨ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ। ਉਸਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਖਾਸ ਜ਼ਮੀਨ-ਧਾਰਕ ਵਿਅਕਤੀ ਸੀ, ਜੋ ਆਦਤਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਕੋਰਟ ਆਫ਼ ਵਾਰਡਜ਼ ਦੀ ਰਾਏ, ਪਰ ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ਬਦ ਨਹੀਂ ਸਨ ਜਿਸ ਤੋਂ ਇਹ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਨਿਰਧਾਰਨ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ ਨੇ 'ਆਪਣੀ ਰਾਏ' ਵਿਚ ਜਾਣੀ-ਪਛਾਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜੋ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਮਾਮਲਾ ਕਿਸੇ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਨਿਰਧਾਰਨ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕੀ ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦੀਵਾਨੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਰੇਸ਼ਾਨ। ਇਹ ਵਿਵਾਦ,

ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਗਿਆ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, 1950 ਦੇ ਐਕਟ, 42 ਨੇ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇੱਕ ਮਕਾਨ-ਮਾਲਕ ਆਦਤ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ- ਉਸ ਦੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨਾ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਸਹੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 112 ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾਤਮਕ ਚਰਿੱਤਰ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਅਪਾਹਜ ਹੋਣ ਅਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਕਰਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਉਦੋਂ ਹੀ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕੋਰਟ ਆਫ਼ ਵਾਰਡਜ਼ ਆਪਣੇ ਵਿਵੇਕ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਮਾਲਕ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੀ ਹੈ।

“ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਜਾਂ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਜਾਂ ਚੀਫ਼ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਨ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਦੇ ਪੱਖਪਾਤ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਹ ਇਸ ਅਭਿਆਸ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ। 1888 ਦੇ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ 1 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 27 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਹਨਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਵੇਕ ਦੀ। ਫਿਰ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਰਟ ਆਫ਼ ਵਾਰਡਜ਼ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਨਿਰਧਾਰਨ ਦੁਆਰਾ, ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਸਵਾਲ ਹਨ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਅਕਤੀ ਆਦਤਨ ਆਪਣੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀ ਉਸਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਕੋਰਟ ਆਫ਼ ਵਾਰਡਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਇਹਨਾਂ ਸਵਾਲਾਂ 'ਤੇ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਾਂ 1950 ਦੇ ਐਕਟ 42 ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਨੇ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਆਦਤ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਕੋਰਟ ਆਫ਼ ਵਾਰਡਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ

ਗਏ ਇਰਾਦੇ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈ ਸਕੇ। 1888 ਦੇ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ। ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸਦੇ ਉਲਟ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਅਜਿਹੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ 'ਤੇ ਵਾਜਬ ਪਾਬੰਦੀ ਸਮਝਣਾ ਹੋਰ ਵੀ ਔਖਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਕਿਸੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਨਿਰਧਾਰਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਣਮਿੱਥੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਉਸਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ 'ਵਾਜਬ' ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਰਮਾਣ 'ਤੇ ਉਸ ਸਮੀਕਰਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦੇ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਬਣਾ ਕੇ ਇਸ ਦਾ ਆਨੰਦ ਕਾਰਜਪਾਲਿਕਾ ਦੀ ਮਹਿਜ਼ ਖੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਵਿਵੇਕ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਾਗਰਿਕ ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।"

ਗੌਰਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਹੈ ਜੋ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਪੈਪਸੂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਜ਼ਮੀਨ-ਧਾਰਕ ਆਪਣੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ ਜਾਂ ਅਯੋਗ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਇਹ ਹੁਕਮ ਦੇਵੇ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਜ਼ਮੀਨ ਧਾਰਕ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਕੋਰਟ ਆਫ ਵਾਰਡਜ਼ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਰੱਖੀ ਜਾਵੇ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11, ਜਿਸ 'ਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਮਾਨਯੋਗ ਜੱਜ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਸਿਰਫ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਜ਼ਮੀਨੀ ਮਾਲਕ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਲੈਣ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਵਾਰਡ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 5 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ, ਜਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਅਧੀਨ ਵਾਰਡਾਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ। ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲੈਣਾ-ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਕੋਰਟ ਆਫ ਵਾਰਡਜ਼ ਖੁਦ ਕਿਸੇ ਜ਼ਮੀਨ-ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਕੋਰਟ ਆਫ ਵਾਰਡਜ਼ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਫਿਰ ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 11

ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 5 ਅਤੇ 6 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਸਮਝ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ। ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਇਸਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਵਾਰਡਜ਼ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਉੱਤੇ ਜ਼ੁੰਮੇਵਾਰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਪੈਪਸੂ ਕੋਰਟ ਆਫ ਵਾਰਡਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਅਪਮਾਨਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਧਾਰਾ 11 ਨੂੰ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਰਘੁਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੋਈ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਅਣਗੌਲੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਵੈਸੇ ਤਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਅਧੀਨ ਜਾਂਚ ਖੁਦ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਜ਼ਿੰਮੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਉਸ ਦੀ ਆਪਣੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਲਈ ਹੈ। ਉਹ ਬਿਨਾਂ ਪੁੱਛ-ਪੜਤਾਲ ਦੇ ਵੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਜਾਂਚ ਦੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਵਾਲਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਤੋਂ ਕੋਈ ਬਚ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਹੈ ਜੋ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਐਕਟ ਕੋਈ ਵੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਵੰਚਿਤ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅੰਦੋਲਨ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਉਪਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵਾਂਝੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਜਾਂ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵਾਰਡਾਂ ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਅਧੀਨ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ, ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਪੈਪਸੂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮਾਨਯੋਗ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੈਪਸੂ ਕੋਰਟ ਆਫ

ਵਾਰਡਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5(2) ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਲਾਹਾਬਾਦ, ਸੌਰਾਸ਼ਟਰ ਅਤੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਕੋਰਟ ਆਫ ਵਾਰਡਜ਼ ਐਕਟਾਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੇਖੋ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਏ. ਕਰੈਕਨੈਲ ਬਨਾਮ. ਰਾਜ ਯੂ.ਪੀ. (9), ਰਾਣੀ ਰਾਜ ਰਾਜੇਸ਼ਵਰੀ ਦੇਵੀ ਬਨਾਮ ਯੂ.ਪੀ. (10), ਜੈਅੰਤੀਲਾਲ ਲਕਸ਼ਮੀਸ਼ੰਕਰ ਬਨਾਮ ਸੌਰਾਸ਼ਟਰ (11) ਅਤੇ ਭਾਗਵਤ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ (12) ਇਨ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਸਤਿਕਾਰਤ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਦੇ ਅਧੀਨ ਧਾਰਾ 5(2)(ਏ) ਦੇ ਵਾਇਰਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਿਰਫ ਇਕ ਹੋਰ ਸਵਾਲ ਜੋ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਹੀ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5(2)(ਏ) ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਔਰਤ ਹੋਣਾ ਇੱਕ ਵਾਧੂ ਕਾਰਨ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਦੁਰਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਦੁਰਪ੍ਰਬੰਧ ਉਸ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਕੋਰਟ ਆਫ ਵਾਰਡਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲੈਣ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਬਣਾਏਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ, ਉਸਦਾ ਕੇਸ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ), (ਸੀ) ਅਤੇ (ਡੀ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5(2)। ਜਦੋਂ ਕਿ ਔਰਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਔਰਤ ਹੈ। ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਮੁੜ ਇਕਸਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਵਾਲ ਯੂ.ਪੀ. ਕੋਰਟ ਆਫ ਵਾਰਡਜ਼ ਐਕਟ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਏ. ਕਰੈਕਨਲ ਅਤੇ ਰਾਣੀ ਰਾਜ ਰਾਜੇਸ਼ਵਰੀ ਦੇਵੀ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਆਇਆ ਸੀ। ਰਾਣੀ ਰਾਜ ਰਾਜੇਸ਼ਵਰੀ ਦੇਵੀ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮਾਨਯੋਗ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ:-

"ਯੂ.ਪੀ. ਕੋਰਟ ਆਫ ਵਾਰਡਜ਼ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 8(1)(ਬੀ) ਅਤੇ 8(1)(ਡੀ) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰੇਗੀ ਕਿ ਔਰਤ ਨਾਲ ਵਿਤਕਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇੱਕ ਔਰਤ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰਨ ਲਈ ਅਯੋਗ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਕਾਰੀ-ਅਧੀਨ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਨਿਆਂਇਕ, ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਨਿਯਮ ਦੇ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਕੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇੱਕ ਮਰਦ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਕੁਝ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ, ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਉਸਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰਨ ਲਈ ਅਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕੇ, ਸਗੋਂ ਉਸਨੂੰ ਉਸਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਸੁਣਨ ਦਾ ਪੂਰਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਵਿਤਕਰਾ ਔਰਤ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਔਰਤ ਨੂੰ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 8(1)(ਡੀ) ਦੇ ਸਮਾਨ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਧਾਰਾ 8(1)(ਬੀ) ਵਿੱਚ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਪਰ, ਔਰਤਾਂ ਲਈ 'ਦੁਸ਼ਮਣ' ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਵਿਤਕਰਾ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ।

ਯੂ.ਪੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 8(1)(ਡੀ) ਕੋਰਟ ਆਫ਼ ਵਾਰਡਜ਼ ਐਕਟ ਮਰਦਾਂ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕੁਝ ਮਾਪਦੰਡ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਲਈ ਹਨ ਕਿ ਕੀ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਦਾ ਪੂਰਾ ਮੌਕਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸ਼ਰਤਾਂ ਮੌਜੂਦ ਹਨ ਤਾਂ ਔਰਤ ਅਤੇ ਮਰਦ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਕੋਰਟ ਆਫ਼ ਵਾਰਡਜ਼ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਹੋਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ: ਇਹ ਧਾਰਾ 8(1)(ਬੀ) ਦੁਆਰਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੇ) ਨੂੰ, ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਪੂਰਨ ਵਿਵੇਕ 'ਤੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਸੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਡੀ) ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਮੌਜੂਦ ਨਾ ਹੋਣ, ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰਨ ਦੇ ਅਯੋਗ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ। ਇਹ ਭਿੰਨਤਾ ਸਿਰਫ਼ ਮਾਲਕ ਦੇ ਲਿੰਗ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਇਹ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ

ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਧਾਰਾ 15 ਵਿੱਚ 'ਰਾਜ' ਸ਼ਬਦ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਧਾਰਾ 12 ਦੇ ਕਾਰਨ, ਇੱਕ ਸਰਕਾਰ ਵੀ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਧਾਰਾ 15 ਦੁਆਰਾ ਓਨੀ ਹੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿੰਨੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਵਿਭਿੰਨਤਾ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਕੋਰਟ ਆਫ ਵਾਰਡਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8(1)(ਬੀ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 8(1)(ਡੀ) ਦੇ ਅਧੀਨ, ਸਿਰਫ 'ਮਾਲਕ ਦੇ ਲਿੰਗ' 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਧਾਰਾ 8(1)(ਬੀ) ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

ਜਦੋਂ ਕਿ ਵਰਗੀਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ, ਇਹ ਅਨੁਛੇਦ 15 ਅਤੇ 16 ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਕ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਰਗੀਕਰਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਲਿੰਗ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕਾਰਕ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਅਨੁਛੇਦ 15 ਦੁਆਰਾ ਵਿਤਕਰੇ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਬੁਰਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਹੋਰ ਸਾਬਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ।

ਇੱਕ ਵਰਗੀਕਰਣ ਜਿਸਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਮਨ੍ਹਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਾਜਬ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਲਈ ਨਿਆਂਯੋਗ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਚੋਣ ਨੂੰ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਵਿਵੇਕ 'ਤੇ ਛੱਡਦੀ ਹੈ, ਵਾਜਬ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਕੋਰਟ ਆਫ ਵਾਰਡਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 8(1)(ਬੀ) ਦੇ ਉਪਬੰਧ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਕ ਬੇਕਾਬੂ ਅਤੇ ਮਨਮਾਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ-ਬਸ਼ਰਤੇ ਉਹ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰਨ ਲਈ ਔਰਤ-ਅਯੋਗ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਵਰਗੀਕਰਨ ਅਤੇ ਵਿਤਕਰਾ ਹੈ, ਇਹ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।"

ਅਸੀਂ ਇਹਨਾਂ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਨਾਲ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ। ਇਸ ਲਈ, ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਸਿਧਾਂਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੈਪਸੂ ਕੋਰਟ ਆਫ ਵਾਰਡਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5(2)(ਏ) ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ।

ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਹੀ ਦਲੀਲ ਹੈ ਜੋ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਬਾਕੀ ਹੈ। ਡੀ ਕੇ ਨਭੀਰਾਜਾ ਬਨਾਮ ਮੈਸੂਰ ਰਾਜ (13) ਵਿਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ 'ਤੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਕੋਰਟ ਆਫ ਵਾਰਡਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰਨਾ ਜੀਂਦ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੀ ਅਤੇ ਵਾਂਝੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਪੂਰੀ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਪਿਛਾਖੜੀ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ, ਉਸ ਵੰਚਿਤ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਨਾਲ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਕੋਈ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ। ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪੂਰਵ-ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਮਾਨਤਾ ਜਾਂ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੱਥੇ 1950 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਵਿਰਵੇ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਪਰ ਉਸ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਲਈ ਜਾਇਦਾਦ ਜੀਂਦ ਐਕਟ ਦੇ ਰੱਦ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਕੋਲ ਵਾਪਸ ਚਲੀ ਗਈ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਪੈਪਸੂ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਹਨ। ਉਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਡੀਮਿੰਗ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਵੰਚਿਤਤਾ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਵਾਂਝੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਉਸਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਹੜਾ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਹ ਪੈਪਸੂ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼

ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਜੇਕਰ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਇਜ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਵਿਰਤੀ ਜਾਇਜ਼ ਹੋਵੇਗੀ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਵੰਚਿਤ ਹੋਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੰਨ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਇਹ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵੰਚਿਤ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਨਾਭੀਰਾਜ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਚ ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਜਿਸ ਕਾਨੂੰਨ ਤਹਿਤ ਮਾਲਕ ਸੀ. ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਹੋਣਾ ਇੱਕ ਅਸੰਵਿਧਾਨਕ ਕਾਨੂੰਨ ਸੀ। ਅਜਿਹਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਬਜ਼ਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਨਵਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਉਲਟ ਸੀ। ਪੈਪਸੂ ਕੋਰਟ ਆਫ ਵਾਰਡਜ਼ ਐਕਟ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਹ ਹੁਣ ਤੱਕ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇ ਜੀਂਦ ਕਾਨੂੰਨ ਕਾਇਮ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੂੰ ਅਪਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 (1) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਾਂਝੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਓਵਰਬੋਰਡ ਹੋ ਜਾਂਦਾ। ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਖੜਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਨਾਭੀਰਾਜ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹੁਣ ਤੱਕ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਮੌਜੂਦਾ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ।

ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਵੱਖ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਾਰਨ ਹਨ:-

"1903 ਦਾ ਕੋਰਟ ਆਫ ਵਾਰਡਜ਼ ਐਕਟ, II, ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਮਹੱਤਤਾ ਵਾਲੇ ਵੱਡੇ ਜਾਗੀਰਦਾਰ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ

ਨਾਲ, ਇਹ ਐਕਟ ਇੱਕ ਵਿਨਾਸ਼ਕਾਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਐਕਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਹ ਸੋਚਣਾ ਔਖਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਲਈ ਕਿਉਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਪੈਪਸੂ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਰਲੇਵੇਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੁਰਾਣੇ ਪੈਪਸੂ ਦੇ ਖੇਤਰ ਲਈ। ਸਿਰਫ ਇੰਨਾ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪੜ੍ਹਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਲਈ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਬਿਸ਼ਨ ਨਰਾਇਣ ਜੇ. ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਇਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪੈਪਸੂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5(2) ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਪੈਪਸੂ ਕੋਰਟ ਆਫ ਵਾਰਡਜ਼ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਤੁਰੰਤ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਮੈਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰ ਸਕਦਾ/ਸਕਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ ਦੋਵੇਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ ਜੋ ਕੋਰਟ ਆਫ ਵਾਰਡਜ਼ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹਨ।

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਕੋਲ ਇਸ ਅਪੀਲ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਖਰਚੇ ਹੋਣਗੇ।

DUA J. ਮੇਰੇ ਦੋਵੇਂ ਮਾਨਯੋਗ ਭਰਾ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਨ ਕਿ ਪੈਪਸੂ ਕੋਰਟ ਆਫ ਵਾਰਡਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5(2), ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਹੈ। ਡੀ.ਕੇ. ਮਹਾਜਨ ਜੇ., ਨੇ ਮੁੱਖ ਫੈਸਲਾ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਦੁਲਤ ਜੇ. ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੀ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਜੋੜਿਆ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਹਿਮਤ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5(2) ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਮੇਰੇ ਖਿਆਲ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਇਸਦੇ ਮਾਲਕ ਜਾਂ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ। ਰਾਜ ਦਾ

ਇਹ ਕਦੇ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਸੰਪਤੀ ਦਾ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਹੈ (ਕਿਹੜਾ ਹਿੱਸਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ) ਜੋ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ, ਜੇਕਰ ਉਸਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਤਾਂ ਰਿੱਟ ਅਯੋਗ ਹੋਣਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਇਕੁਇਟੀ ਦੇ ਕਿਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਹ ਸਮਝਣਾ ਕੁਝ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਅਤਿ-ਵਿਰੋਧੀ ਕਰਾਰ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਜਾਇਜ਼ ਹੋਵੇਗੀ। ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਹੀ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ, ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਫਲਦਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਵੇਗਾ, ਜੇਕਰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪਦਾਰਥ ਵਿੱਚ ਸੱਟ ਦਾ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਪਟਾਰਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਮੈਂ ਇੱਥੇ ਇਹ ਦੇਖਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਕਿ ਮਾਨਯੋਗ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਲਈ ਚਾਰ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਜਦੋਂ ਕੇਸ ਦੀ ਬਹਿਸ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਬੈਚ ਕੋਲ ਭੇਜ ਦੇਣਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਹੁੰਦਾ। ਪੈਪਸੂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਚ (ਜੋ ਕਿ ਸਿੱਧੇ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਹੈ) ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦੋ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਚਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਗੰਭੀਰ ਟਕਰਾਅ ਸੀ। ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਪੈਪਸੂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦੋਵਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਅਸਹਿਮਤੀ ਦਰਜ ਕੀਤੀ। ਸਾਡੇ ਵਰਗੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਰਾਜ ਕਾਇਮ ਹੈ, ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਨਿਸ਼ਚਤਤਾ ਅਤੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਵਾਦਾਂ 'ਤੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੁਸਤੈਦੀ ਬਹੁਤ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਹੈ।

ਦੋ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੈਂ ਡੀ.ਕੇ. ਮਹਾਜਨ ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਾਂ।

ਦੁਲਤ ਜੇ.-ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸ. ਮੁਕੰਦ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਦੋ ਵਿਧਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ, ਜੋ 1928 ਵਿੱਚ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਸਦੀ ਮੌਤ ਹੋਣ 'ਤੇ ਉਸਦੀ ਜਾਇਦਾਦ,

ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜਾਇਦਾਦ ਸੀ, ਨੂੰ ਕੋਰਟ ਆਫ ਵਾਰਡਜ਼ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਜੀਂਦ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਹੁਕਮ। 1948 ਵਿੱਚ ਜੀਂਦ ਰਾਜ ਪੈਪਸੂ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਗਿਆ ਅਤੇ ਕੋਰਟ ਆਫ ਵਾਰਡਜ਼ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ, ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੈਪਸੂ ਕੋਰਟ ਆਫ ਵਾਰਡਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ। 1956 ਵਿੱਚ ਪੈਪਸੂ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦੋ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਕੋਰਟ ਆਫ ਵਾਰਡਜ਼ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਵਿੱਚ ਆ ਗਿਆ। 3 ਅਕਤੂਬਰ, 1956 ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਉੱਠਦੀ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪੈਪਸੂ ਕੋਰਟ ਆਫ ਵਾਰਡਜ਼ ਐਕਟ, ਸੈਕਸ਼ਨ 5, ਉਪ-ਧਾਰਾ (2), ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ, ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਜਾਇਦਾਦ ਪਹਿਲਾਂ ਸ. ਮੁਕੰਦ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸੀ। ਕੋਰਟ ਆਫ ਵਾਰਡਜ਼ ਤੋਂ ਰਿਹਾਅ ਕਰਕੇ ਸ. ਮੁਕੰਦ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਵਿਧਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਬਿਸ਼ਨ ਨਰਾਇਣ ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਫਿਰ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਹ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮਾਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ, ਜਿਸ ਨੇ ਇਸਦੀ ਪਹਿਲੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ, ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਅਪੀਲ ਅੰਤਿਮ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਆਵੇ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਮਾਰਚ, 1962 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੋਰਟ ਆਫ ਵਾਰਡਜ਼ ਤੋਂ ਜਾਇਦਾਦ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਦੋ ਵਿਧਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਜਾਵੇ। ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦਾ ਇਹ ਐਕਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਾਰਥਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ, ਜੋ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਇੱਕ ਰਸਮੀ ਐਕਟ ਹੈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਹ ਸਹੀ ਰਾਹਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਉਹ ਆਪਣੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਸ੍ਰੀ ਤਿਵਾੜੀ ਨੇ

ਹਾਲਾਂਕਿ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਰਸਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੋਰਟ ਆਫ ਵਾਰਡਜ਼ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਵੀ ਵਿਧਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸ. ਮੁਕੰਦ ਸਿੰਘ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਜਾਇਦਾਦ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਦੂਜੀ ਵਿਧਵਾ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਰਾਹਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਇਹ ਦੋਸ਼ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਨਵੇਂ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਪਰ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਇਹ ਝਗੜਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਵਿਧਵਾ ਵਿਚਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੇਖਦਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਜਾਂ ਵਾਰਡਜ਼ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਮੈਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਦਲੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਤਰੀਕਾ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਮ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਉਪਾਅ ਮੰਗਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਵਾਰਡਾਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਹੁਣ ਉਸਦੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਖੜ੍ਹੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ, ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਕੋਰਟ ਆਫ ਵਾਰਡਜ਼ ਤੋਂ ਛੁਡਾਇਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਵਿਧਵਾ, ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਸਿਰਫ ਹਵਾ ਨੂੰ ਕੁੱਟਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹਨਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਕਿ ਪੈਪਸੂ ਕੋਰਟ ਆਫ ਵਾਰਡਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5(2) ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 15 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇਕੱਲੇ ਲਿੰਗ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਔਰਤ ਨਾਲ ਵਿਤਕਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਸੁਝਾਅ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਵਿਤਕਰਾ, ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਦੇ ਅਤੇ ਨਾ ਕਿ ਇੱਕ ਔਰਤ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ, ਮੈਨੂੰ ਵਿਅਰਥ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਮੈਂ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਯਕੀਨ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜੇ ਤੱਥ ਹੁਣ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਹਨ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕੋਈ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਮੈਂ, ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿਆਂਗਾ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਸਹਿਣ ਕਰਨ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿਆਂਗਾ।

ਅਦਾਲਤ ਵਲੋਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ

ਇਸ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਬਿਸ਼ਨ ਨਰਾਇਣ ਜੇ. ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਇਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੈਪਸੂ ਕੋਰਟ ਆਫ ਵਾਰਡਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5(2) ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਅਤਿ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਕੋਰਟ ਆਫ ਵਾਰਡਜ਼ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਤੁਰੰਤ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਆਮਦਨ ਦੋਵੇਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ ਜੋ ਕੋਰਟ ਆਫ ਵਾਰਡਜ਼ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਕੋਲ ਇਸ ਅਪੀਲ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਖਰਚੇ ਹੋਣਗੇ।

ਬੀ.ਆਰ.ਟੀ.

ਡਿਸਕਲੇਮਰ- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਮੁਨੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ (ਅਨੁਵਾਦਕ)